

פרק נערה המאורסה

פתיחה

א. הפרת נדרי הבת על ידי האב

אמרה תורה בפרשת מטות: "ואשה כי תדור נדר לה, ואסרה אסר בבית אביה בנעוריה. ושמע אביה את נדרה, ואסרה אשר אסרה על נפשה, והחריש לה אביה, וקמו כל נדריה, וכל איסר אשר אסרה על נפשה, יקום.

ואם הניא [הפר] אביה אותה ביום שמעו, כל נדריה ואסריה אשר אסרה על נפשה לא יקום. וה' יסלח לה, כי הניא אביה אותה".

פסוקים אלו אמורים בבת קטנה שנדרה נדר במשך שנתה השתים עשרה, שנדריה נבדקין. ואם היא יודעת לשם מי נדרה, נדרה נדר, על אף שהיא קטנה.

וכן נערה שנדרה נדר בזמן נערוטה, בשנתה השלוש עשרה, משעה שתביא שתי שערות, עד ששה חודשים לאחר מכן.

הקטנה והנערה נמצאות ברשות האב לעניני נדרים, ומכח זה הוא יכול להפר את נדרן.

אך לא כל נדר יכול האב להפר!

אלא, רק אם נדרה נדר שהוא עינוי נפשה,

או שנדרה בדבר שהוא בינה לבין אביה,⁽¹⁾ רק אז יכול אביה, ביום שמעו את הנדר, לומר לה: מופר לך! או כל לשון אחרת אשר משמעותה היא שאינו מסכים לנדר. ובכך הנדר מופר.

ואם שתק האב ביום שמעו את נדרה של בתו, או שאמר בפירוש שהוא "מקיים" את הנדר, הרי הנדר מקוים, ושוב אין אפשרות בידי האב להפר את הנדר.

ב. הפרת נדרי האשה על ידי הבעל

עוד אמרה תורה בהמשך הפרשה:

"ואם היו תהיה לאיש, ונדריה עליה, או מבטא שפתיה אשר אסרה על נפשה.

ושמע אישה ביום שמעו, והחריש לה, וקמו נדריה, ואסרה אשר אסרה על נפשה יקומו.

ואם ביום שמוע אישה, יניא אותה, והפר את נדרה אשר עליה, ואת מבטא שפתיה אשר אסרה על נפשה, וה' יסלח לה.

ואם בית אישה נדרה, או אסרה איסר על נפשה בשבועה –

ושמע אישה והחריש לה, לא הניא אותה.

גם האב אינו יכול להפר אלא נדרים אלו בלבד. אבל שיטת הרמב"ם היא, שדין זה אמור רק בהפרת הבעל, אבל לגבי הפרת האב כתוב בתורה "כל נדריה", ולכן יכול האב להפר את כל נדרי בתו. וסובר הרמב"ם, שמאחר ובבבלי לא הוזכר כלל ההיקש שמובא בספרי

1. זו היא שיטת הר"ן שזכות האב להפר נדרי בתו אינה אלא בנדרי עינוי נפש או בנדרי שבינו לבניה. ומקורו בדברי הספרי, וכן בירושלמי, שמקשים דין האב לדין הבעל, וכשם שלגבי הבעל כתוב בפירוש בתורה שיכול להפר רק נדרי עינוי נפש או נדרים שבינו לבניה, כך